

Petit ciutadà del món a l'Havana

Catalina Rosselló

Y se queda sin nada, lo da todo.

(Carilda Oliver Labra)

Estimat diari,

Suara sento que en tu he trobat un amic de carn i ungla. Un d'aquells que no em farà a la banda si en troba algun d'altre que tingui més bales, jugui millor al futbol o sàpiga més acudits que jo. I oi que no et fa res que em faltin unes quantes dents, que sigui prou passerell, el súmmum de pocatraça i per acabar-ho d'adobar, bastant baixet per la meva edat? Vejam, en el cas que això resulti desfavorable, et prego que em tinguis una mica de paciència. La meva iaia, que ho sap tot, m'ha assegurat que amb el passar dels dies n'aprendré molt i encara creixeré una miqueta més. Ara bé, estic pensant que ensems aniré complint anys i potser mai no pugui arribar a tenir una alçada adient al meu temps. Tampoc no pretenc enganyar-te o fer-te fer cap cosa a contracor. No voldria que després haguéssim de partir peres per un malentès. Déu ens en guard.

A mi, no et creguis que em cridin l'atenció els diaris amb portades vistoses i satinades pàgines. Tanta finesa i tant de pastís no em fa el pes. I si els veig exposats a qualsevol aparador de cara al públic em regiren la bilis. Fusta! D'una hora lluny se'ls veu el llautó comercial. Pensa, a més, que solament veiem allò que sura. Jo passo de llarg. Potser és en el cuir resistent, encara que gastat, de la teva aparença o en els fulls de paper reciclat que em mostres amb tanta humilitat on veig qualche tret que no veig en els altres i per tant, sempre tindrè preferència per tu.

M'hauràs de disculpar, però no aniré posant la data cada vegada que vulgui explicar-te alguna cosa perquè potser se m'acudeixin comentaris que voldria afegir al dia anterior i ja no ho podria fer per falta d'espai. Endemés, així la nostra comunicació serà més fluïda i gens formal. Tal com ho veig, tanta mesura resultaria avorrida i ens cansaríem ambdós. M'agradaria demanar-te el teu parer, però com ets tan poc parlador...Suposo que dónes el teu vistiplau?

En gros, em dic Mauro i tinc, si fa no fa, onze anys. Visc amb la meva àvia Aurora, que és el meu tot, i amb les meves dues germanes: La Berta i l'Orietta a l'Havana Vella, Cuba. Els meus pares marxaren als Estats Units fa molt de temps i encara no n'han tornat. Sí que deu ser polít

allò, ja que per aquí tothom somia d'anar-hi. Nosaltres prompte ens reunirem amb ells, quan tinguem diners per a pagar els tiquets de l'autobús que arriba fins allà perquè, arribar-hi en Cocotaxi és impensable. Que dius ara! En calessa no es pot! No veus que els cavalls quedarien massa cansats...

La meva germana petita, l'Orietta, té una esponja al clatell, és a dir, sempre està plorant recordant-se de la mamà i el papà. Jo no. Jo sóc molt valent, tinc molta corretja i no gemego mai, que per això sóc l'home de la família ara que el pare no hi és. Des que se'n van anar mai més no hem parlat amb ells. Per quins cinc sous? Segurament allà tan lluny no tenen telèfon i, com darrerament ha fet molt mal temps, si ens han enviat un missatge dins una ampolla segur que s'ha perdut i ha anat a parar a Varadero. Com allí no ens coneix ningú, no ens l'han remès.

Sóc molt alegre, sempre estic rient i gaudeixo de tot el que faig i de cada persona amb qui estic. I és que la gent m'agrada d'allò més. Bé, gairebé tota...Els agres i/o complicats no, amb aquesta parentela, no m'hi avinc. Anar a l'escola m'entusiasma qui-sap-lo, entre altres coses perquè porto un uniforme color granat amb camisa blanca. És molt divertit anar amb el bus que ens hi porta, que és groc i té pintat amb lletres negres: *écoliers*. Crec que ens el va donar algun francès o potser un canadenc. Els visitants, tot i que no els demanem res, tenen la mania de donar-nos coses. Basta veure els turistes distribuïnt-nos els sabonets de l'hotel com si repartissin caramels. A mi, això em pareix lleig, i a tu? Reprement el tema, què deu voler dir *écoliers*? Aquí ens aidaria molt l'etimologia, que diu en Sergi, el meu professor de llengua catalana, que va prou bé en aquests casos, però ara no hi caic. No em pots ajudar? Tampoc no ho saps? Quins dos que ens hem ajuntat. Doncs mira, ara que ve a tomb...

Tant de bo estiguéssim a temps de matricular-nos a l'Escola Oficial d'Idiomes. No sé si deuen quedar places ja que sol estar plena de gom a gom. Jo tinc molt d'interès a saber altres llengües perquè voldria poder comunicar-me amb qualsevol. Imagina't, amb la quantitat de coses que els forasters ens podrien ensenyar i compartir amb nosaltres i no poder comprendre'ls! És clar, jo també voldria poder correspondre'ls i oferir-los alguna cosa de mi. De moment, només puc obrir uns ulls com taronges perquè no sé què diuen.

Els estrangers són molt agradables. Això és el primer que t'atreu d'ells, per això vols aprendre el seu idioma. Apropar-t'hi és el que vols. A alguns, no se'ls entén de res, però a d'altres sí. N'hi ha que t'amollen bruscament coses com ara “chaval, ¿cómo se va a El Morro?” o “chiquillo, ¿dónde puedo comprar buenos puros?” Ui! I fins i tot una vegada que anava jo amb la colla d'amics seguint un grup per a donar-los la benvinguda al nostre país ens varen endegar “condenados chamacos”. Sí, efectivament, aquests eren “todo amor”... Posats a haver-los d'entendre, a mi personalment m'agraden més aquells que et plenen el dia de poesia amb un “que te vaya bonito”.

M'encanta acompanyar els turistes a visitar la ciutat. A tota tesa tenen un somrís preparat per a tu, t'allisen la cara o et despentinen els rissos joiosament. Vull poder dir-los que m'agrada molt

passar temps al seu costat i compartir amb ells allò que jo conec. Ah!, i també voldria dar-los les gràcies per tractar-me com ho fan. De vegades em donen monedes i jo no ho entenc gaire bé. M'obliguen a agafar-les. Després els dono a l'àvia perquè pugui estalviar-les. Quines coses estranyes que fan els majors. Si hauria d'estar contenta, per què s'entristeix?

Fa quatre setmanes que vaig conèixer un matrimoni anglès. Els he portat per tot arreu perquè sovint em diuen sweetheart, que segur és un mot força commovedor atès que sona molt bé i em fa sentir com si d'alguna manera jo fos important per a ells. La dona em mira amb molta tendresa i jo em fonc. A sobre, m'agafa la mà quan passegem! Això no ho deixis llegir a ningú perquè si la gent se n'arriba a assabentar, que sóc una mica figaflor, ja l'hem feta: la meva reputació perduda per sempre més.

Una al.lota alemanya que deu tenir uns vint anys que em trobo cada dia, em tracta de Schatz, que no sé què deu significar, però deu ser una cosa bastant valuosa perquè percebo que em té molt d'afecte i no s'oblida mai de dir-m'ho. Ai, a aquesta noia sí que no n'hi agafo ni mitja... De vegades diu paraules quilomètriques amb un munt de consonants juntes! Caram, hauré de fer mans i mànigues per aprendre aquesta llengua. Per ara utilitzo la mímica o el llenguatge dels signes per fer-me entendre. Passa que t'he vist. Va prou bé en cas de destret.

Ahir vaig portar a un grup d'italians a un paladar molt bo. Jo creia que s'ho passaven força bé i que els havia complagut poder menjar a una casa particular com un restaurant i per tan bon preu. Doncs quan vam sortir, em varen deixar caure: "grazie caro Mauro". És a dir, tot i que els havia fet certa gràcia, els havia paregut car. Au! Com ara plouen figues!

I és que jo ja me n'he adonat: No pots treure la cara per ningú. Però saps que et dic, tant m'és; jo els hi portava amb una rajada d'il·lusió, de bona fe.

Sóc molt valerós, passat avui, estimat diari. Ara no recordo si va ser n'Asterix o va ser n'Obelix qui va dir que el tempus fugit. El matrimoni d'anglesos torna a casa seva. La senyora m'ha dit farewell i m'ha donat com a agredolç regal un amable somriure; també m'ha fet dues carinyoses besades. Na Carilda, la nostra poetessa més coneguda, expressaria el que sento millor que jo: "algo me está subiendo, que llora desde el fondo". A la tarda he anat corrents a El Malecón per veure'ls partir, per si veia passar el seu avió o el seu vaixell, tant se val. M'hi he quedat fins al foscant del vespre. N'han circulat diversos.

Tal vegada m'han vist quan els feia bye-bye amb els braços. Una llàgrima traïdora m'ha fugit, com el tempus.

Qui em donarà la mà, ara?

Per favor, perdona el silenci de tots aquests dies. M'estava refent del disgust i no tenia ganes de parlar amb ningú. No obstant, buscant el consol de la meva iaia he trobat el seu consell: Si em porto molt bé, segur que alguna vegada pensaran en mi, em trobaran a faltar i tornaran a veure'm. Amb aquesta esperança he decidit dedicar-me a assistir el proïsme.

Últimament hi ha hagut robatoris pel barri. Al Jaume, el mecànic, li han faltat dos cotxes aquesta setmana. Estic preocupat per si li prenguessin el seu. Té un Gran Torino de l'any setanta-dos, com el de Clint Eastwood. És el seu orgull, no cal dir-ho. Que desaparegués li suposaria una commoció. Posaré un clau sota cada un dels pneumàtics i, així, quan els lladres se'l vulguin emportar no podran perquè punxaran les quatre rodes.

Quin mal dia he tingut avui! El Jaume treia foc pels queixals. Ha trobat el seu GT amb les llandes desinflades... Quan ha preguntat qui diables s'havia apropiat al seu cotxe, jo he confessat. Quan un fica la pota, cal acceptar-ho i assumir-ne les conseqüències. He intentat aguantar el tipus, però quan ha tret una eina i m'ha amenaçat amb estampar-me-la al cap, he escapat. Pura covardia, ho reconec. No ha servit de res; m'ha enxampat.

Ironies del destí a part, aquest bon jan m'ha deixat un ull black amb una clau anglesa. L'home sabia la debilitat que sento per aquest idioma en concret...quin mal fetge. M'ha deixat un look que faria esgarrifar el cor més fort.

Han passat gairebé dos mesos de l'incident. Torno a ser feliç. Abans d'ahir vaig trobar-me el Santos i l'Alícia, que treballen a l'Escola Oficial d'Idiomes de l'Havana, passejant per l'Avenida de las Misiones. Els vaig envestir i els vaig preguntar si quedava lloc per a mi, tot i que fos a un racó, dins les aules. Em miraren amb compassió, perquè realment em veien amb moltes ganes. Varen respondre que jo era encara massa jove, que s'ha de tenir setze anys complits perquè t'acceptin. Va estar un goig sense alegria. Tan destrossat em varen veure que el bon jan del Santos, acarontant-se el bigoti en actitud meditativa, em va prometre que em guardarien una plaça. Al mateix temps m'aconsellà que durant aquests anys anés preparant les diverses proves d'anivellació. D'alemany que no es faci il·lusions; ho tinc clar, hauré de començar pel Bàsic I, tan difícil com és i tantes lletres de tira com té.

En fi, d'ara endavant posaré els meus cinc sentits a captar què em volen dir aquells que vénen d'altres països. A veure si donant-ho tot aconsegueixo que em quedi alguna cosa.